

39 הן הנה היו לפני ישראל דבר בלעם: ותולה קללתו בחברו. ובן בלעם לא רצה
40 לתלות שפלות זה בבלק שיהא הוא צריך לבקש עצה היאך ישכלו בה ישראל אלא
41 בישראל תלה השפלות לומר שהן צריכין לעצה שיכשלו בה בני מואב שלא
42 תתקוף ידי מואב על ישראל והיינו דכתיב אשר יעשה העם הזה לעמך. מ"ר. ל"א

43 תולה קללתו בחברו כלומר שתלה הכתוב
44 קללה במואב ולא רצה לכתוב כפי ישראל
45 כמו שאמר בלעם הרשע: קלעיה. אהלים של
46 קלעים כמו שעושין בשוקים: בערבות מואב
47 מהר שלג. שני: כשהיה אומר לה. ישראל
48 כלי פשתן זה בכמה זקנה אומרת לו דמי
49 שוויו וילדה אומרת לו בפתות מכדי שוויו
50 וכן עושין עד ב' או עד ג' פעמים: ברור
51 לעצמך. כל תכשיטין שאתה רוצה: צרצרי.
52 נודות: בוער בו. שהיה משתכר ובווער בו יצר
53 הרע: השמיעני. הוי שומעת לתשימיש: פיעור.
54 כך היתה עבודתו של פעור שמתריזים לפניו
55 ה"ל כלום מבקשין ממך אלא פיעור הוא
56 עושה ושוב אומרת לו כפור בתורת משה
57 רבך הוא עושה: וינורו לכשת. סרו מדררב
58 והלכו אחר הבשת: כאהבם. מתוך תאות
59 אהבתם לזנות היו משוקצים כשפורן
60 בהקב"ה: ותקראן. בגופן ותקראן (משמעו)
61 לשון מקרה: מאי רפידים. אידי דלעיל
62 איפילונו ביה ר"א ור' יהושע במשמעות
63 דשטים נקטו נמי רפידים דפליגי ביה כבי האי
64 גוונא: לא הפנו אבות אל בנים. להטיב
65 להם: מפני רפיון ידיים. של תורה ומצות והכי
66 נמי רפידים רפיון ידיים הוא כלומר מפני
67 שרפו ידיים מן התורה בא עליהם עמלק: שבר
68 כ"ז אלפים מישראל. שחרגו בעצתו הלך
69 לטיול מבלק ומקני מדין: ומלא תבע קריני.
70 כך בלעם שאל שכר ונהרג: נזו מיניה. חתבו
71 ממנו: בלעם בן בעור הקוסם הרגו חברב.
72 ההוא קרא ביהושע חתיב: ולבסוף. שנתן
73 עינו לקלל את ישראל נטלה ממנו נבואה
74 ונעשה קוסם: מסגני וישלמא הוא. אשת
75 סגנים ושירים היתה: איזון לנבוא נגד. וזנתה
76 למושבי חבל ספינה ל"א נגרי חרשים:
הרגו

1 מחליף. לאחר שנקצץ: אינו עומד במקום מים. והאי דכתיב כארזים עלי מים
2 שכניה היא דאמרה איהו אמר כארזים כלומר שאין עומדין במקום מים שכניה
3 אמרה עלי מים וכן כולוהו מפרש באגדה ככה"ג כנחלים נטיו הוא אמר כנחלים
4 פוסקין לפעמים יצאה בת קול (ואמרה) נטיו הוא אמר כגנות אמרה בת קול עלי נהר
5 הוא אמר באהלים יצאה בת קול ואמרה נטע
6 ה: רוח דרומית. קשה: לא עמנו היית
7 באותה עצה. שגור פרעה כל הבן הילוד
8 היאורה בתמיה ודאי היית כדלקמן: ומי
9 הושיבך אצל איתני עולם. שעתידים בניך
10 לישב בלשכת הגזית והיינו דכתיב איתן
11 מושבך וכי בן איתני עולם אתה יושב מי
12 הוסיף לך: שמחיה עצמו בשם אל. עושה
13 עצמו אלוה כמו פרעה הדרים: לשון אחר מי
14 שמחיה עצמו. כלומר אי להם לאותן בני
15 אדם שמחין ומערנין עצמן בעוה"ז ופורקן
16 על תורה מעל צוארם ומשמנין את עצמן:
17 משמו אל. כשמשים הקב"ה פדיון לעצמו
18 ומשלם גמול לצדיקים לעתיד לבא. כך
19 שמעת: אוי לה לאומה שתמצא. אוי לה
20 לאומה שתהיה באותן הימים שיעלה על
21 הדעת לעכב ישראל: מי מפיל כסות בין
22 לביא וכו'. לעכבן שלא יודקקו זה לזה
23 דמסוכן הוא כלומר מי הוא שיכול לעכב את
24 ישראל והקב"ה מנניסם: ציים. ספינת
25 גדולות כמו (ישעיה לג) וצי אדיר (בל)
26 ועברנו: וצים מיד כתיב אמר רב ליבא
27 אספרי. דכתיב היינו מקום ששמו כן: עד
28 אשור מקטל קטילי. ומאשור ואילך
29 משעבדי להו שעבודי: וצים מיד כתיב וענו
30 אשור. דקטלי להו וענו עבר דמשעבדי להו
31 עד אשור: כתיב: רומים כלומ' אותן אומות
32 שהביא הקב"ה בצים עתידין להרוג את כל
33 האומות עד אשור ומאשור ואילך מנתיח
34 אותן ומשעבדין בהם (ומנתיח אותן) ולעתיד
35 קא מיירי: הן הנה היו לפני ישראל לא גרסינן
36 אלא ה"ג הנני הולך לעמו לכה איעצך אשר
37 יעשה העם הזה לעמך עמך לעם הוה מבני
38 ליה. שהשיא עצה לבלק שנכשלו בה ישראל

מחליף ושרשיו מרובין, ואפילו כל הרוחות שבעולם
באות ונושבות בו, אין מוזיות אותו ממקומו. אלא הוא
הולך ונא עמך, פיון שדוממו הרוחות, עמד קנה
במקומו. אבל בלעם הרשע, ברכן בא'רו, מה ארו זה
אינו עומד במקום מים, ושרשיו מועטין, ואין געוו
מחליף, אפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו,
אין מוזיות אותו ממקומו, פיון שנשבה בו רוח דרומית,
מיד עוקרתו והופכתו על פניו. ולא עוד, אלא שוקה
קנה ליפול ממנו קולמוס לכתוב ממנו ספר תורה
נביאים וכתובים. וירא את הקינו וישא משלו, אמר
לו בלעם לתרו, קינו, לא היית עמנו באותה עצה. מי
הושיבך אצל איתני עולם? והיינו דאמר רבי תימי בר
אבא, אמר רבי סימאי, שלשה היו באותה עצה, אלו
הן, בלעם, איוב ויתרו. בלעם שיעץ, נהרג. איוב
ששתק, נידון ביסורין, ויתרו שברח, וכו בני פניו לישב
בלשפת הגזית, שנאמר 'משפחות סופרים יושבי עיבן
תרגעוים שמעתיים סוכתיים המה תקינים הפאים
מתמת אבי בית רכב'. וכתיב 'ובני קוני הותן מושה עלו
מעיר התמרים'. וישא משלו ויאמר אוי מי יחיה משמו
אל, (אמר רבי שמעון בן לקיש, אוי מי שמחיה עצמו
בשם אל). אמר רבי יוחנן, אוי לה לאומה שתמצא
בשעה שהקדוש ברוך הוא עושה פדיון לבניו, מי
מפיל כסותו בין לביא ללביאה, בשעה שנוקקין זה עם
זה. וצים מיד פתיים, אמר רב, ליבון אספרי. וענו
אשור וענו עבר, עד אשור קטילי מיקטל, מפאן ואילך
משעבדי שיעבודי. הנני הולך לעמו לכה איעצך אשר
יעשה העם הזה לעמך, עמך לעם הוה? מיה?

אמר רבי אבא בר כהנא, באדם שמקלל את עצמו, ותולה קללתו באחרים. אמר [לן] אלהיהם של אלו שזנא זימה הוא, והם מתאנים
לכלי פשתן, בוא ואשאך עצה. עשה לזן קלעים, והושיב בזה זונות, וקניה מבחוי, וילדה מבפנים, וימכרו לזן כלי פשתן. עשה לזן
קלעים מ'הר שלג' עד 'בית הישימות', והושיב בזה זונות, וקניה מבחוי, וילדה מבפנים, ובשעה שישאך אוכלין ושותין ושמיחין,
ויוצאין לטיול בשוק, אומרת לו הזקינה, אי אתה מכבש כלי פשתן. וקניה אומרת לו בשות, וילדה אומרת לו בפחות, שתמים ושלש
פעמים, ואחר כך אומרת לו, הרי את כבן בית, שב ברור לעצמך. וצדצורי של יין עמוני מונח אצלך, ועדיין לא נאסר יין של נכרים.
אמרה לו, רצונך שתשתה כוס של יין, פיון ששתה, בער בו. אמר לה, השמיע לי. הוציאה וראתה מתוך חיקה, אמרה לו, עבוד לזה.
אמר לה, הלא יהודי אני. אמרה לו, ומה איכפת לך, כלום מבקשים ממך, אלא פיעור. [והוא אינו יודע שעבודתה כבד]. ולא עוד,
אלא שאינו מנחיתך עד שתכפור בתורת משה רבך, שנאמר 'המה פאו בעל פעור וינורו לבשת ויהיו שקוצים באהבם'. וישב ישראל
בשמים, רבי אליעזר אומר, 'שמים' שמה. רבי יהושע אומר, שנתיסקו בדברי שטות. [תקראן לעם לובחי אלהיתן], רבי אליעזר אומר,
ערומות פגעו בזה. רבי יהושע אומר, שנעשו בולן בעלי קריון. מאי לשון 'רפידים', רבי אליעזר אומר, רפידים שמה. רבי יהושע אומר,
שריפו עצמן מדברי תורה, שנאמר 'לא הפנו אבות אל בנים מרפיון ידים'. אמר רבי יוחנן, כל מקום שנאמר 'ושב', אינו אלא לשון
צער, שנאמר 'ושב ישראל בשמים ויחל העם לזנות אל גנות מואב'. וישב ועקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען, ויבא יוסף את דבתם
רעה אל אביהם. ונאמר 'ושב ישראל בארץ גשן', ויקרבו ימי ישראל למות. וישב יהודה וישראל לכבוח איש תחת גפנו ותחת
תאנתו, ויקים ה' שטן לשלמה את הדר האדומי מנרע המלך הוא באדום. ואת מלכי מדין הרגו על הלילה וגו' ואת בלעם בן
בעור הרגו בחרב, בלעם, מאי בעי התם? אמר רבי יוחנן, שהלך ליפול שכר עשרים וראבעה אלף [שהפיל מישראל]. אמר מר זוטרא
בר טוביה, אמר רב, היינו דאמרי אינשי, גמלא אולא למיבעי קרני, אודני דהוו ליה, גזון מיניה. ואת בלעם בן פעור תקוסם, קוסם,
נביא הוא. אמר רבי יוחנן, בתחלה נביא, ולבסוף קוסם. אמר רב פפא, היינו דאמרי אינשי, מסגני וישלמי הווא, איזון לגברי נגרי
הרגו

אמר רבי אבא בר כהנא, באדם שמקלל את עצמו, ותולה קללתו באחרים. אמר [לן] אלהיהם של אלו שזנא זימה הוא, והם מתאנים
לכלי פשתן, בוא ואשאך עצה. עשה לזן קלעים, והושיב בזה זונות, וקניה מבחוי, וילדה מבפנים, וימכרו לזן כלי פשתן. עשה לזן
קלעים מ'הר שלג' עד 'בית הישימות', והושיב בזה זונות, וקניה מבחוי, וילדה מבפנים, ובשעה שישאך אוכלין ושותין ושמיחין,
ויוצאין לטיול בשוק, אומרת לו הזקינה, אי אתה מכבש כלי פשתן. וקניה אומרת לו בשות, וילדה אומרת לו בפחות, שתמים ושלש
פעמים, ואחר כך אומרת לו, הרי את כבן בית, שב ברור לעצמך. וצדצורי של יין עמוני מונח אצלך, ועדיין לא נאסר יין של נכרים.
אמרה לו, רצונך שתשתה כוס של יין, פיון ששתה, בער בו. אמר לה, השמיע לי. הוציאה וראתה מתוך חיקה, אמרה לו, עבוד לזה.
אמר לה, הלא יהודי אני. אמרה לו, ומה איכפת לך, כלום מבקשים ממך, אלא פיעור. [והוא אינו יודע שעבודתה כבד]. ולא עוד,
אלא שאינו מנחיתך עד שתכפור בתורת משה רבך, שנאמר 'המה פאו בעל פעור וינורו לבשת ויהיו שקוצים באהבם'. וישב ישראל
בשמים, רבי אליעזר אומר, 'שמים' שמה. רבי יהושע אומר, שנתיסקו בדברי שטות. [תקראן לעם לובחי אלהיתן], רבי אליעזר אומר,
ערומות פגעו בזה. רבי יהושע אומר, שנעשו בולן בעלי קריון. מאי לשון 'רפידים', רבי אליעזר אומר, רפידים שמה. רבי יהושע אומר,
שריפו עצמן מדברי תורה, שנאמר 'לא הפנו אבות אל בנים מרפיון ידים'. אמר רבי יוחנן, כל מקום שנאמר 'ושב', אינו אלא לשון
צער, שנאמר 'ושב ישראל בשמים ויחל העם לזנות אל גנות מואב'. וישב ועקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען, ויבא יוסף את דבתם
רעה אל אביהם. ונאמר 'ושב ישראל בארץ גשן', ויקרבו ימי ישראל למות. וישב יהודה וישראל לכבוח איש תחת גפנו ותחת
תאנתו, ויקים ה' שטן לשלמה את הדר האדומי מנרע המלך הוא באדום. ואת מלכי מדין הרגו על הלילה וגו' ואת בלעם בן
בעור הרגו בחרב, בלעם, מאי בעי התם? אמר רבי יוחנן, שהלך ליפול שכר עשרים וראבעה אלף [שהפיל מישראל]. אמר מר זוטרא
בר טוביה, אמר רב, היינו דאמרי אינשי, גמלא אולא למיבעי קרני, אודני דהוו ליה, גזון מיניה. ואת בלעם בן פעור תקוסם, קוסם,
נביא הוא. אמר רבי יוחנן, בתחלה נביא, ולבסוף קוסם. אמר רב פפא, היינו דאמרי אינשי, מסגני וישלמי הווא, איזון לגברי נגרי
הרגו